

Μετάφραση ιατρικής ορολογίας από την Αγγλική προς την Ελληνική γλώσσα:

Προβλήματα και Στρατηγικές

Ελευθερία Φλώρου

Abstract: One could say that the need of scientists for global communication, exposure of ideas and theories in a wide range and the scientific progress are closely related to the development and creation of a special scientific language widely known as “terminology”. Terminology for a specialized translator is as important as breathing for a human being. Particularly nowadays, because of the recent outstanding technological and methodological progress especially in medicine, the domain of medical translation and all fields related to this one such as the pharmaceutical one and biology are on great demand and evolution. Such an old science as medicine uses its own codes, language and, hence terminology. However, this particular field of translation requires from the part of translator high quality result and great attention because a probable verbal mistake could have fatal consequences to a human life. As it concerns the relation between the English and Greek language, the problems that are faced and the strategies that are used during the translation of medical terms from English to Greek, will be exposed in the following paper.

Keywords: medical translation, synonyms, acronyms, structure, equivalence, terminology, audience-register, neologisms.

1. Εισαγωγή

Η ανάγκη των επιστημόνων να επικοινωνούν και να εκφράζουν τις ιδέες τους και τις θεωρίες τους συνδέεται άμεσα με τη δημιουργία της ειδικής επιστημονικής γλώσσας που είναι ευρέως γνωστή ως *ορολογία*. Σύμφωνα με τον Rouleau (2003: 143-152), η ορολογία για τον μεταφραστή είναι τόσο σημαντική όσο η αναπνοή για τον άνθρωπο. Ιδιαίτερα στις μέρες μας, εξαιτίας της προόδου που σημειώνεται στις επιστήμες και στη συγκεκριμένη περίπτωση στην ιατρική, ο τομέας της ιατρικής μετάφρασης και όλων των κλάδων που συνδέονται με την ιατρική όπως η φαρμακολογία, η βιολογία, κτλ. παρουσιάζουν ιδιαίτερη ζήτηση και ανάπτυξη. Μια τόσο παλιά επιστήμη όπως η ιατρική χρησιμοποιεί τους δικούς της κώδικες, τη δική της γλώσσα, άρα την ορολογία της. Σύμφωνα με τον Balliu (2002: 103-109) η δημιουργία κωδίκων, άρα ορολογίας, στον τομέα της ιατρικής μετάφρασης επηρεάζεται από τους διαδοχικούς της χρήστες. Ο μεταφραστής ιατρικών κειμένων οφείλει να συνειδητοποιήσει, ότι το ιατρικό ιδιόλεκτο απέχει μακράν από τη δημιουργία σταθερών και αντικειμενικών όρων. Στην πραγματικότητα είναι έρμαιο της συγχρονικής καθώς και της διαχρονικής αστάθειας. Ωστόσο, ο συγκεκριμένος τομέας μετάφρασης απαιτεί από την πλευρά του μεταφραστή υψηλής ποιότητας αποτέλεσμα και ιδιαίτερη προσοχή, καθώς ένα ενδεχόμενο λεκτικό λάθος θα μπορούσε να έχει τραγικά αποτελέσματα απέναντι σε έναν ασθενή.

2. Ορολογία

Κατά τη μετάφραση ιατρικών όρων από τα Ελληνικά στα Αγγλικά, ο μεταφραστής πρέπει να επικεντρώνεται στην ορολογία επειδή η ποιότητα της δουλειάς του εξαρτάται από αυτό το κομμάτι κυρίως. Αρχικά, οφείλει να ολοκληρώσει τη συστηματική

ορολογική έρευνα. Με τον όρο συστηματική ορολογική έρευνα, εννοείται η εύρεση, η ανάλυση και η επεξήγηση ενός όρου από τη μία γλώσσα στην άλλη. Το πρώτο βήμα και συνεπώς η βασική μεθοδολογία για τη μετάφραση ιατρικών κειμένων είναι η φάση της αποκωδικοποίησης, σύμφωνα με τον Jammal (1999: 217-237). Είναι πραγματικά πολύ δύσκολο για έναν μεταφραστή να αποκωδικοποιήσει ιατρικά κείμενα εκτός κι αν ο ίδιος είναι γιατρός ο οποίος εργάζεται ως μεταφραστής. Υπάρχουν δυσκολίες λόγω των γλωσσικών παρεμβολών μεταξύ της Γλώσσας-Πηγή και της Γλώσσας-Στόχου και σε αυτή την περίπτωση μεταξύ Αγγλικών και Ελληνικών, δυσκολίες στη σύνταξη και τη δομή. Είναι σημαντικό για το μεταφραστή να κατανοεί τι μεταφράζει, με άλλα λόγια να κατανοεί το θέμα ενός ιατρικού κειμένου, για παράδειγμα τι επηρεάζει μια ασθένεια, π.χ. τα όργανα, τα συστήματα ή τους ιστούς, να κατανοεί την ίδια την ασθένεια, π.χ. την εκδήλωσή της, τα συμπτώματα, τα αίτια, δηλ., να αποκτά μια σφαιρική εικόνα του κειμένου (Jammal 1999: 217-237).

Σύμφωνα με τον Jammal (1999: 217-237), είναι πολύ χρήσιμο για έναν μεταφραστή που εξειδικεύεται στην ιατρική μετάφραση να συμβουλευεται βιβλία ή έγκριτα ακαδημαϊκά περιοδικά σχετικά με την ανατομία, την παθολογία, τη φυσιολογία, ακόμη και τη φαρμακολογία όταν το θέμα σχετίζεται με φάρμακα ή ακόμα να συμβουλευεται ειδικούς όπως γιατρούς, βιολόγους, χημικούς κτλ. Ο Shea (2003: 50-55) σημειώνει ότι οι ειδικοί μπορούν να παρέχουν βιβλιογραφία και παράλληλα κείμενα για να βοηθήσουν το μεταφραστή. Η έρευνα που θα γίνει πριν την έναρξη της μετάφρασης, τα γλωσσάρια και οι βάσεις δεδομένων διευκολύνουν ιδιαίτερα τη διαδικασία της μετάφρασης.

3. Αρκτικόλεξα

Κατά τη μετάφραση ιατρικών κειμένων από τα Αγγλικά στα Ελληνικά, ο μεταφραστής οφείλει να λαμβάνει υπόψη του ότι υπάρχουν όροι που χρησιμοποιούνται συχνά από τους γιατρούς αλλά όχι από τους μη-ειδικούς στη γενική γλώσσα. Συνήθως οι όροι αυτοί είναι πολύπλοκοι και μακροσκελείς και κατά συνέπεια προκύπτουν *αρκτικόλεκα* (Jammal 1999: 217-237). Ιδίως στα ιατρικά κείμενα ο μεταφραστής πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός καθώς τα κείμενα τα οποία μεταφράζει απευθύνονται είτε σε ειδικούς είτε σε ασθενείς. Η ισορροπία είναι πολύ ευαίσθητη επειδή δεν υπάρχουν περιθώρια να παρερμηνευθεί ή να μεταφραστεί εσφαλμένα έστω και μία λέξη ή φράση καθώς το νόημα μπορεί να αλλάξει δραματικά.

Σε κάποιες περιπτώσεις είναι πολύ δύσκολο να γίνει κατανοητό το Κείμενο-Πηγή στα Αγγλικά και να συνεχιστεί η διαδικασία της μετάφρασης στη Γλώσσα-Στόχο, δηλ. στα Ελληνικά. Σε ένα κείμενο σχετικό με τη γενετική και την ανάπτυξη του διαβήτη τύπου 2, η συγγραφέας χρησιμοποιούσε σε μια συγκεκριμένη φράση τη συντομογραφία «CNS». Κατά την αναζήτηση αυτού του όρου σε ιατρικά λεξικά ή στο διαδίκτυο βρίσκει κανείς πως το αρκτικόλεξο “CNS” αντιστοιχεί σε δύο εντελώς διαφορετικούς όρους:

- Central Neural System και
- Coagulase Negative Staphylococci

Ο μόνος τρόπος για να καταλήξουμε και να αποφασίσουμε πως θα μεταφραστεί ο όρος αυτός στα Ελληνικά, είναι να κατανοήσουμε την πρόθεση του συγγραφέα-επιστήμονα. Για να γίνει αυτό, είναι βασικό να κατανοήσουμε τι σημαίνει ο όρος Coagulase Negative Staphylococci (λευκοί σταφυλόκοκκοι ή κοαγκουλάση αρνητικοί σταφυλόκοκκοι) και γι' αυτό πρέπει να συμβουλευτούμε έναν ειδικό. Σύμφωνα με τον

Shea (2003: 50-55) οι μεταφραστές που εξειδικεύονται στην ιατρική μετάφραση, ιδιαιτέρως όσοι δεν έχουν σπουδάσει ιατρική, θα πρέπει να καταβάλουν κάθε προσπάθεια και να συμβουλευούνται ειδικούς, σχετικούς με το αντικείμενο προς μετάφραση και να μελετούν σε βάθος το αντικείμενο αυτό.

4. Συνωνυμία/ Ταυτοσημία

Άλλο πρόβλημα που περιπλέκει τη δουλειά του μεταφραστή στα Ελληνικά είναι η *συνωνυμία* (Rouleau 2003: 143-152). Η πλειοψηφία των ιατρικών όρων που χρησιμοποιούνται στις μέρες μας προέρχονται από τα Αρχαία Ελληνικά και τα Λατινικά αλλά σε χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο υπάρχει η τάση να χρησιμοποιούνται απλούστεροι και λιγότερο πολύπλοκοι όροι για την ίδια ασθένεια ή ακόμη και το όνομα του επιστήμονα που ανακάλυψε την ασθένεια (*επωνυμία*: Rouleau 2003). Στην Ελλάδα, οι επιστήμονες γενικώς προτιμούν τη χρήση των παραδοσιακών όρων, δηλ. των πλησιέστερων στα Ελληνικά όρων. Αυτό προκαλεί αρκετά προβλήματα στο μεταφραστή καθώς πρέπει να βρει τον όρο που χρησιμοποιείται παραδοσιακά και κατά συνέπεια να απορρίψει όλους τους άλλους όρους που αποδίδουν εξίσου τη μετάφραση στα Ελληνικά.

Για παράδειγμα, ο όρος «Bannister's disease» έχει διάφορα συνώνυμα όπως «Milton's disease», «Quincke's disease», «acute circumscribed edema» και «angioneurotic edema». Οι προαναφερθέντες όροι έχουν τις αντίστοιχες μεταφράσεις τους στα Ελληνικά. Μεταξύ των συνωνύμων αυτών, το τελευταίο, δηλ. το «angioneurotic edema», χρησιμοποιείται συχνότερα από τους Έλληνες γιατρούς επειδή ο όρος αυτός προέρχεται από τα Αρχαία Ελληνικά και η Αγγλική προφορά παραπέμπει στην Ελληνική:

(1) angioneurotic: angio + neurotic = αγγείο + νευρωτικό
edema: οίδημα

Σε αυτήν την περίπτωση, ο μεταφραστής επιλέγει τον όρο που χρησιμοποιείται συχνότερα από τους επιστήμονες σε κάθε συγκεκριμένο τομέα αλλά συγχρόνως οφείλει να παρέχει ένα γλωσσάρι με τα συνώνυμα των όρων έτσι ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος σύγχυσης (Jammal 1999: 217-237).

5. Νεολογισμοί

Όπως έχει προαναφερθεί, η περίοδος που διανύουμε χαρακτηρίζεται από τεχνολογική και μεθοδολογική πρόοδο στην ιατρική. Άλλο χαρακτηριστικό των καιρών μας είναι η ευρεία χρήση της Αγγλικής γλώσσας για επικοινωνιακούς λόγους. Συνεπώς, οι επιστήμονες χρησιμοποιούν τα Αγγλικά για τη δημιουργία νέων όρων που ονομάζονται *νεολογισμοί* έτσι ώστε να καλύψουν τις γλωσσολογικές τους ανάγκες. Ο Έλληνας μεταφραστής οφείλει να ακολουθήσει την τάση αυτή. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να ψάξει το γλωσσολογικό υπόβαθρο του όρου αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις η έρευνα που θα διεξάγει ενδέχεται να μην οδηγήσει στην εύρεση του αντίστοιχου Ελληνικού όρου.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της μετάφρασης ιατρικών κειμένων από τα Αγγλικά στα Ελληνικά, στα οποία παρουσιάζονται αποτελέσματα νέων μελετών. Η ανακάλυψη μιας νέας ομάδας γονιδίων το 2006, χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχα ονόματα των γονιδίων αυτών σε άλλες γλώσσες π.χ. MCP-1, VEGF δημιούργησε ιδιαίτερο πρόβλημα στην εμπλεκόμενη ομάδα μεταφραστών, αλλά παρόλα αυτά η μετάφραση έπρεπε να ολοκληρωθεί. Αποφασίστηκε λοιπόν, με

συναίνεση των ερευνητών, ότι θα ήταν προτιμότερο τα ονόματα των γονιδίων να μείνουν αμετάφραστα και να χρησιμοποιηθούν τα πρωτότυπα ονόματα και στο Κείμενο-Στόχος.

Κάποιες άλλες φορές συναντώνται όροι οι οποίοι αν και υπάρχουν και χρησιμοποιούνται στα Αγγλικά, δεν υφίστανται στα Ελληνικά. Ένας από αυτούς τους όρους για παράδειγμα είναι ο ακόλουθος: «glucolipotoxicity». Σε αυτήν την περίπτωση, ο μεταφραστής οφείλει να αναλύσει τη λέξη στα συνθετικά της και να βρει τη σημασία τους έτσι ώστε να δημιουργήσει ένα *ψευδοσυνώνυμο* ή ένα νεολογισμό. Η ανάγκη αυτή του μεταφραστή είναι προφανής σε λέξεις όπως π.χ. *glucolipotoxicity* > *gluco* + *lipo* + *toxicity* και οδηγεί στη δημιουργία της ελληνικής λέξης *γλυκολιποτοξικότητα* > *γλυκο* + *λιπο* + *τοξικότητα*.

6. Αναγνωστικό Κοινό/Ύφος

Για την επιτυχή ολοκλήρωση της μετάφρασης ενός ιατρικού κειμένου, είναι σημαντικό για το μεταφραστή να γνωρίζει εκ των προτέρων σε ποιον απευθύνεται η μετάφρασή του. «Οι μεταφραστές δεν πρέπει απλώς να μεταφράζουν έννοιες, αλλά να δίνουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες στο αναγνωστικό κοινό στο οποίο απευθύνονται. Ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετεί η μετάφραση, ο μεταφραστής οφείλει να προσαρμόζει το επίπεδο της γλώσσας» (Shea 2003: 50-55). Εάν το κείμενο το οποίο μεταφράζουμε είναι κάποιο ενημερωτικό φυλλάδιο το οποίο απευθύνεται σε ασθενείς, το ύφος του κειμένου και η γλώσσα που χρησιμοποιούμε θα πρέπει να είναι πιο απλά. Σε περίπτωση που απευθυνόμαστε σε έναν γιατρό ή σε κάποιο μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας, το ύφος θα πρέπει να είναι υψηλότερο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αγγλική λέξη «headache», η οποία από κάποιους θεωρείται ότι ανήκει στο γενικό λεξιλόγιο αποκλειστικά. Σε περίπτωση που απευθύνεται στο μέσο αναγνώστη θα μεταφραστεί στα Ελληνικά ως «πονοκέφαλος» αλλά στη δεύτερη περίπτωση (του ειδικού) οπωσδήποτε προτιμάται ο όρος «κεφαλαλγία», δηλ. «cephalalgia» και «cephalea» στα Αγγλικά ή «ημικρανία», δηλ. «migraine».

Ωστόσο, το πιο σημαντικό και ενδεχομένως ορισμένες φορές “επικίνδυνο” σχετικά με την ευθύνη που φέρει ο Έλληνας μεταφραστής είναι η μετάφραση φαρμακευτικών κειμένων. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι οδηγίες χρήσης ενός φαρμάκου διαφέρουν κατά πολύ από αυτές που απευθύνονται στους Έλληνες ασθενείς. Στην Ελλάδα, οι οδηγίες είναι αναλυτικότερες και η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι πιο επίσημη και επιστημονική. Ως αποτέλεσμα, ο Έλληνας μεταφραστής «πρέπει να αλλάξει το πρωτότυπο επιλέγοντας ένα εντελώς διαφορετικό λεκτικό σύνολο, επινοώντας διαφορετικά slogan, επινοώντας μια διαφορετική διάταξη κειμένου, υιοθετώντας διαφορετικό ύφος, παραλείποντας ή προσθέτοντας επεξηγηματικές λέξεις στο κείμενο του έτσι ώστε να ταιριάζει και να εναρμονίζεται με το διαφορετικό γλωσσολογικό πνεύμα της ξένης γλώσσας και τη διαφορετική πολιτισμική δομή του ξένου αναγνώστη» (Fischbach 1962: 462-472). Ωστόσο, αυτό μπορεί να γίνει μόνον κατ’ εντολή ή με ειδική άδεια του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων και μόνον με την άδεια και έγκριση του πελάτη (δηλ. τη φαρμακευτική εταιρία).

7. Δομή

Εκτός από τις υφολογικές διαφορές μεταξύ των Αγγλικών ιατρικών κειμένων και την ελληνική τους μετάφραση υπάρχουν διαφορές και ως προς τη δομή. Σύμφωνα με τον Fischbach (1962: 462-472), μερικές φορές υπάρχουν δυσκολίες να μεταφραστεί αυτό που φαίνεται ως η πιο απλή αγγλική πρόταση, λόγω της διαφορετικής δομής της

αγγλικής και της ελληνικής γλώσσας. Με το παράδειγμα που ακολουθεί, γίνεται κατανοητό ότι υπάρχει ένα γλωσσολογικό κενό μεταξύ των Αγγλικών και των άλλων γλωσσών και στην περίπτωση αυτή μεταξύ Αγγλικών και Ελληνικών.

(2) “*The drug has been found to be effective in acute otitis and hepatitis.*”

Ο Fischbach με τη χρήση του συγκεκριμένου παραδείγματος τονίζει την ανάγκη να προσδιοριστεί αν το επίθετο «*acute*» αναφέρεται και στη λέξη «*otitis*» και στη λέξη «*hepatitis*». Στο συγκεκριμένο παράδειγμα – αν και θεωρείται πλέον λεπτομέρεια γραμματική στην Αγγλική γλώσσα – για να είμαστε σίγουροι ότι το επίθετο «*acute*» προσδιόριζε και τις δύο ασθένειες θα έπρεπε πριν από τον όρο «*hepatitis*» να προηγείται η πρόθεση «*in*». Στα Ελληνικά, σε αντίθεση με τα Αγγλικά, υπάρχουν διαφορετικοί τύποι του επιθέτου στον ενικό και τον πληθυντικό, αλλά από την ανωτέρω πρόταση δε μπορούμε να διαχωρίσουμε εάν το επίθετο προσδιορίζει και τους δύο όρους ή όχι. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειωθεί πως η πλειοψηφία των αγγλικών κειμένων γράφεται από επιστήμονες μη φυσικούς ομιλητές και μεταφράζεται επίσης από μεταφραστές μη φυσικούς ομιλητές οπότε παρανοήσεις ή ασάφειες συντακτικές είναι συχνό φαινόμενο λόγω παρερμηνείας της γραφής ενός συγγραφέα. Επίσης ακόμη κι αν πρόκειται ο επιστήμονας-συγγραφέας να είναι φυσικός ομιλητής της αγγλικής, δε μπορούμε να είμαστε βέβαιοι για τις γραμματικοσυντακτικές του ικανότητες. Γενικότερα, αν το κείμενο δεν επιτρέπει στο μεταφραστή να κατανοήσει τι εννοείται, θα πρέπει να ζητήσει διευκρίνιση από τον πελάτη.

8. Ισοδυναμία

Κατά τη διάρκεια της μετάφρασης Αγγλικών όρων προς τα Ελληνικά παρατηρείται ότι ο μεταφραστής συχνά αντιμετωπίζει το πρόβλημα της μη-ισοδυναμίας. Σύμφωνα με τη Mona Baker (1992: 17) η «επιλογή του καταλληλότερου ισοδύναμου» στη μετάφραση είναι μία από τις μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο μεταφραστής και μία από τις μεγαλύτερες ευθύνες του. Ωστόσο, στη μετάφραση ιατρικών όρων από τα Αγγλικά προς τα Ελληνικά υπάρχει αισθητή διαφορά. Για παράδειγμα ο όρος «*gross deletions*» στα Ελληνικά μεταφράζεται ως «*αδρές απώλειες μέρους χρωμοσώματος ή τμήματος του DNA*». Δύο αγγλικές λέξεις ισοδυναμούν με 7 ελληνικές: η λέξη «*gross*» ισοδυναμεί με το επίθετο «*αδρές*» και η λέξη «*deletions*» με το «*απώλειες μέρους χρωμοσώματος ή τμήματος του DNA*» που σημαίνει «*losses of a part of the chromosome or part of the DNA*». Αυτό αποτελεί πρόβλημα για το μεταφραστή καθώς υπάρχει πρόβλημα διαφοράς όγκου μεταξύ του Κειμένου-Πηγή και της μετάφρασης και αυτό ενδεχομένως να προκαλέσει την καχυποψία του πελάτη. Ωστόσο, ο μεταφραστής οφείλει να εξηγήσει όσο το δυνατόν περισσότερο έναν όρο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει ισοδύναμη μετάφραση στα Ελληνικά, πρέπει να χρησιμοποιεί *περίφραση* για να επιτυγχάνει το στόχο του.

9. Συμπεράσματα

Σύμφωνα με τον Rouleau (2003: 143-152), η μετάφραση ιατρικών κειμένων είναι σαν τη μετάδοση ενός μηνύματος, χρησιμοποιώντας έναν ειδικό κώδικα. Κύριος στόχος του μεταφραστή είναι να εξηγήσει στον αναγνώστη μια γλώσσα άλλη από τα Αγγλικά/Κείμενο-Πηγή. Πρέπει να μεταφράζει και την ίδια στιγμή να αποκωδικοποιεί την ιατρική γλώσσα. Το αναγνωστικό κοινό περιμένει να διαβάσει ένα κείμενο του οποίου η μετάφραση είναι αόρατη. Ένας εξειδικευμένος μεταφραστής πρέπει να

χρησιμοποιεί τους όρους και να τους εξηγεί στο αναγνωστικό κοινό με τον τρόπο που το κάνει ένας ειδικός. «Για έναν μη-εξειδικευμένο μεταφραστή, η αυτοπεποίθηση αυτή μπορεί να αποκτηθεί μόνον μέσα από πολύχρονη εμπειρία» (Shea 2003: 50-55). Ο μεταφραστής όχι μόνο πρέπει να μεταφέρει την ακριβή έννοια των όρων που χρησιμοποιούνται από τους ειδικούς, αλλά συγχρόνως πρέπει να γνωρίζει πώς να εκφράζει τις έννοιες αυτές, να διαχωρίζει την καταλληλότερη χρήση τους και να καταλαβαίνει πως λειτουργούν οι όροι αυτοί γλωσσολογικά στη Γλώσσα-Στόχο.

Το να καταφέρει ένας μεταφραστής να φτάσει σε αυτό το επίπεδο, σημαίνει ότι είναι σε θέση να ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει σε όλα τα στάδια της μετάφρασης. Πολλές από αυτές τις δυσκολίες προκύπτουν λόγω της έλλειψης σφαιρικής γνώσης των Αγγλικών ως Γλώσσα-Πηγή και της δομής τους. Άλλες δυσκολίες προκύπτουν από την ειδική γλώσσα που χρησιμοποιείται στα ιατρικά κείμενα όπως προαναφέρθηκε. Η μετάφραση ενός ιατρικού κειμένου δε σημαίνει μόνο ότι εισάγεται η τεχνική και ειδική ορολογία στη γενική γλώσσα. Ο μεταφραστής ιατρικών κειμένων αντιμετωπίζει δυσκολίες. Η *δομή* των Αγγλικών ως Γλώσσα-Πηγή και των Ελληνικών ως Γλώσσα-Στόχο είναι διαφορετική και ο μεταφραστής πρέπει να βρει λεκτική ισορροπία μεταξύ των δύο γλωσσών και να σεβαστεί τους κανόνες και των δύο γλωσσών. Οι *νεολογισμοί* επιβάλλουν στο μεταφραστή να ακολουθεί τις εξελίξεις του χώρου και παράλληλα να χρησιμοποιεί τις γνώσεις του, τη φαντασία και τη δημιουργικότητά του έτσι ώστε να μεταφράζει όλους αυτούς τους όρους. Είναι σημαντικό να κατανοεί τη σημασία και την ευθύνη που φέρει ως επαγγελματίας. Τα *αρκτικόλεξα* και γενικότερα όλοι οι όροι πρέπει να μεταφράζονται και να γίνονται κατανοητοί έτσι ώστε η σημασία κάθε όρου να μην παρερμηνεύεται και ως αποτέλεσμα να μεταφράζεται εσφαλμένα. Αναφορικά με τη *συνωνυμία/ταυτοσημία* μεταξύ των ιατρικών όρων ο μεταφραστής οφείλει να σέβεται το αναγνωστικό κοινό του και να συνειδητοποιεί εγκαίρως ποιους όρους πρέπει να χρησιμοποιεί. Το ίδιο ισχύει και για το ύφος που επιλέγει ο κάθε μεταφραστής να χρησιμοποιήσει. Καταλήγοντας, είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε ότι η ιατρική μετάφραση απαιτεί εξειδικευμένους μεταφραστές, ως διαδικασία είναι χρονοβόρα, αλλά βασικό πλεονέκτημα είναι η γνώση της ορολογίας και στα Αγγλικά και στα Ελληνικά.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Baker M. (1992). *In other words: a coursebook on translation*. London: Routledge.
- Balliu Ch. (2002). "La traduction médicale, ou quand les mots viennent au secours termes". Proceedings of the International Conference: *Translating in the 21st century: Trends and Prospects*, Faculty of Arts, Aristotle University of Thessaloniki, University Studio Press: Thessaloniki, 103-109.
- Fischbach H. (1962) *Problems of Medical Translation*. In *Bull Med Libr Assoc*. 50:3, 462-472. <http://www.pubmedcentral.nih.gov/pagerender.fcgi?artid=197861&pageindex=3#page>.
- Jammal A. (1999). "Une méthodologie de la traduction médicale". In *Meta* XLIV :2, 217-237. <http://www.erudit.org/revue/meta/1999/v44/n2/003249ar.pdf>
- Νενοπούλου-Δρόσου Τ. (2001). *Περί ισοδυναμίας στη μετάφραση*. Θεσσαλονίκη:University Studio Press.
- Rouleau M. (2003). "La terminologie médicale et ses problèmes". In *Panacea@* IV:12, 143-152. http://www.medtrad.org/panacea/IndiceGeneral/n12_tribuna_Rouleau.pdf.
- Shea D. (2003). "Using Medline as a medical translation tool: The non-specialist's friend or dead end?". In *Panacea@* IV:11, 50-55. <http://www.medtrad.org/panacea/IndiceGeneral/n11-tribunashea.pdf>.